

Kommunal tillväxt

31 januari

Allt handlar egentligen om hushålla med begränsade resurser.

Agenda

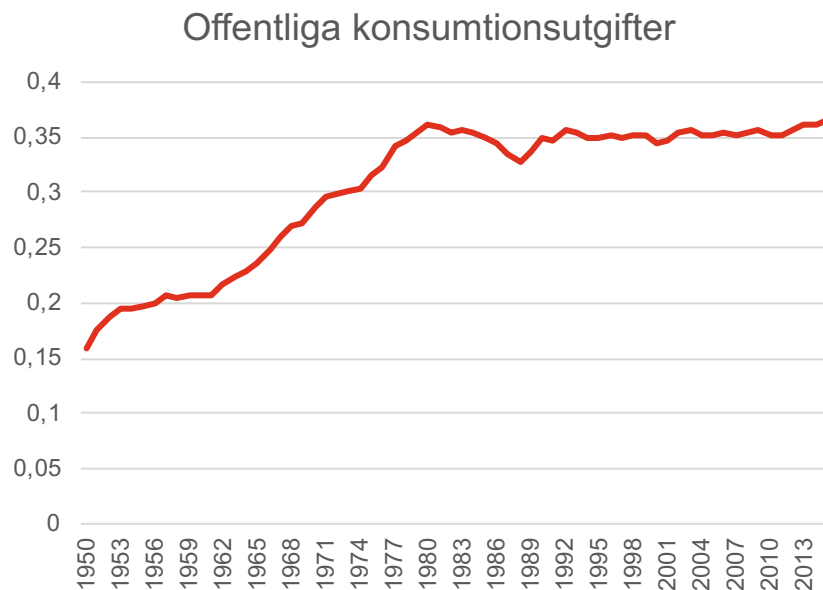
- Offentlig sektor
- Vad påverkar tillväxten
- Tillväxt ur ett bredare perspektiv
- Elitidrotten

Emelie Värja
Ekonomie doktor

Offentlig sektor – kommunal sektor

- Offentliga konsumtionsutgifterna i förhållande till totala har gått från 15 procent 1950 till ca 37 procent 2016.
- Hög grad av decentralisering

Källa: SCB

Huvudfunktioner

1. Arbeta mot effektivt resursutnyttjande
2. Fördela resurser
3. Stabilisera ekonomin

Där 1 och 2 ofta vägs mot varandra

Skillnader över kommunerna

Skattekraft

Skillnaden i skattekraft per invånare över Sveriges kommuner är stor.

Tar vi en genomsnittlig skattesats på 20,75 % får:

- Årjäng en skatteintäkt på 31 673 kr
- Kiruna en skatteintäkt på 48 817 kr
- Danderyd en skatteintäkt på 76 501 kr

Inkomstutjämnning 2018

- Årjäng 18 766 kr
- Kiruna 514 kr
- Danderyd -23 639 kr

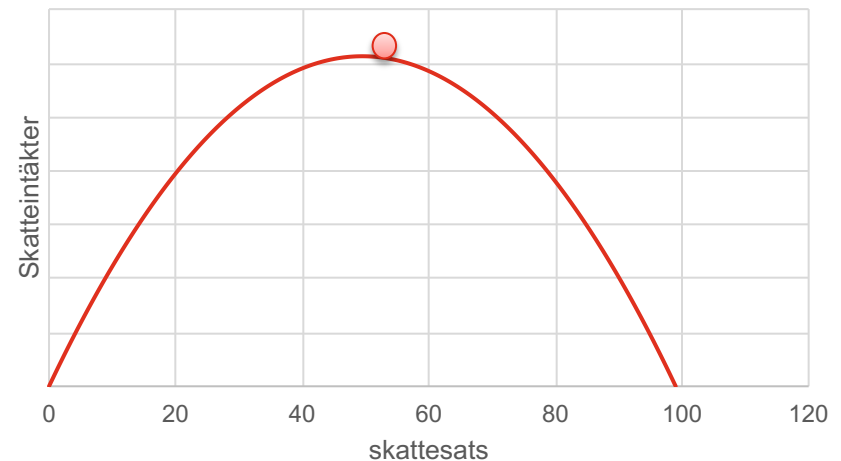
Vad kan en kommun göra för att påverka sina skatteintäkter?

$$\text{Skatteintäkter} = \text{skattebasen} * \text{skattesatsen}$$

Kommunen kan antingen höja sin skattesats eller höja sin skattebas för att påverka sina skatteintäkter

Laffer-kurvan till höger, visar sambandet mellan skatteintäkter och skattesatser.

○ = Sverige

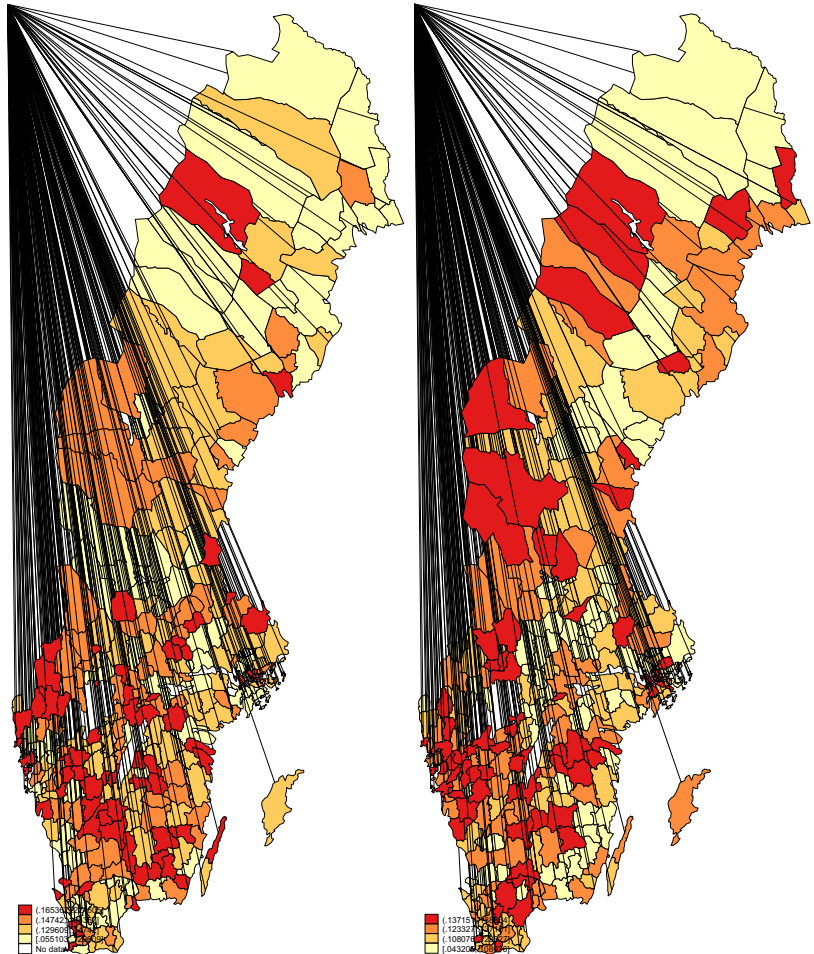
$$\text{Skattebasen} = \text{Skattekraft} * \text{antalet invånare}$$

Om vi inte kan höja skattesatsen hur ökar vi skatteintäkterna?

- Vi kan öka medelinkomsten i kommunen
- Vi kan öka antalet invånare i kommunen
- Men hur skapar vi tillväxt?

Kartan till vänster visar tillväxten i medelinkomsten mellan perioden 1995-1999, kartan till höger visar perioden 2015-2019.

Mörkare färg = högre tillväxt

Vad spelar roll för en attraktiv stad?

Ej påverkbara

Grannkommunernas tillväxt också tillväxten i kommunens befolkning. Kommuntypen, där storstäder och förorts/pendlingskommuner ökar mest.

Kommuner med lägre skattekraft idag växer snabbare än kommuner som har högre skattekraft idag

Påverkbara

Tittar man på forskning är arbete en viktig del, ett bra **företagsklimat** är en orsak till ökad befolkning.

Låg kriminalitet har också setts som en viktig faktor

Omfördela resurser mellan olika verksamhetsområden, kan detta skapa tillväxt

Pågående studie; The Composition of Local Government Expenditure and Growth: Empirical Evidence from Sweden

Kan kommunen med dagens resurser öka sin tillväxt genom omfördelning mellan olika verksamhetsområden så som **infrastruktur, barnomsorg, skola och äldreomsorg**, kultur och fritid?

$$y_{i,t} = a_1 Y_{i,t-T} + a_2 \mathbf{W}_{i,t} \times y_{j,t-T} + \sum_{s=1}^l A_j X_{i,s,t-T} + \sum_{s=1}^r A_r R_{i,s,t-T} + A_3 \mathbf{Z}_{i,t-T} + \chi_i + \delta_t + \varepsilon$$

Använder samtliga kommuner med oförändrade gränser mellan 1996-2015

Resultat

- Finns indikationer på att ökade utgifter för barnomsorg och äldreomsorg korrelerar positivt med tillväxten i medelinkomsten
- Infrastruktur, ses som en produktiv utgift, men tar den över för mycket finns indikationer på negativ korrelation med tillväxten.

Extrempunkter vid minimum		Genomsnitt
Barnomsorg	0.15	0.119
Äldreomsorg	0.30	0.31
Extrempunkter vid maximum		
Infrastuktur	0.10	0.07

Satsa på elitidrott och skapa tillväxt?

Sports and Local Growth in Sweden: Is a Sports Team Good for Local Economic Growth?

Får kommunen tillbaka något i form av ökade skatteintäkter?

Mäter både medelinkomsten och nettoinflyttningen $B_{i,t} = Y_{i,t} * Pop_{i,t}$

Kontrollvariabler: Allt som är konstant över tid samt,

Grannkommuners tillväxt, Medelinkomst, Befolkningstäthet, Arbetslöshet, skattesats, utbildningsnivå, andel yngre, andel äldre, kommunala utgifter, utjämningsbidrag och slutligen finns det ett lag i SHL, eller Allsvenskan

$$y_{it} = \alpha_{i,t}^y + \delta_1^y \mathbf{W}_{i,t} \ln(y_{j,t-\tau}) + \beta_1^y \ln(Y_{i,t-\tau}) + \beta_2^y \ln(\text{Density}_{i,t-\tau}) \\ + \beta_3^y \ln(U_{i,t-\tau}) + \beta_4^y \ln(\text{Tax}_{i,t-\tau}) + \beta_5^y \ln(\text{Educ}_{i,t-\tau}) \\ + \beta_6^y \ln(\text{young}_{i,t-\tau}) + \beta_7^y \ln(\text{old}_{i,t-\tau}) + \beta_8^y \ln(\text{Cost}_{i,t-\tau}) \\ + \beta_9^y \ln(\text{Grant}_{i,t-\tau}) + \beta_9^y (\text{Sport}) + \varepsilon_{it}^y$$

Satsa på elitidrott och skapa tillväxt?

Resultatet från studien blev nej, vad kan detta bero på?

- Alternativkostnaden
- Substitution
- Läckage

Satsa på elitidrott och skapa tillväxt?

Invändningar:

1. Stora kommuner påverkar för mycket
2. Går inte att fånga i denna modellen
3. Arenor borde vara med, det är de som har effekt
4. Nu klumpar du ju ihop kommuner som har i näst högsta ligorna
5. Det är skillnad på lag som håller sig kvar och som hoppar in och ut
6. Går inte att fånga med en dummy
7. I våran kommun är det annorlunda

Kommunal tillväxt?

Kommunal tillväxt handlar i grunden om att utveckla välfärden, vilket kan göras med ökade resurser.

Men det finns andra dimensioner

- Tillväxt i lycka
- Andra typer av externaliteter
- Utjämnande

Handlar i grunden om att leverera de varor och tjänster som efterfrågas hos invånarna, Tiebout.

Hur kan elitidrott göra dig lyckligare?

1. Du är villig att betala mer än kostnaden för att se en match – du får en nytta högre än din kostnad.
2. Men även de som inte går på matcherna kan också få nytta i form av lycka.
3. En ökad sammanhållning
4. Men kan även skapa onyttta!

Hur kan vi mäta detta?

Fråga ett slumpmässigt urval hur mycket de är beredd att betala

- Gjordes i Pittsburgh år 2000, mellan 8 och 23 kronor per invånare alltså totalt ca 5.5 miljoner

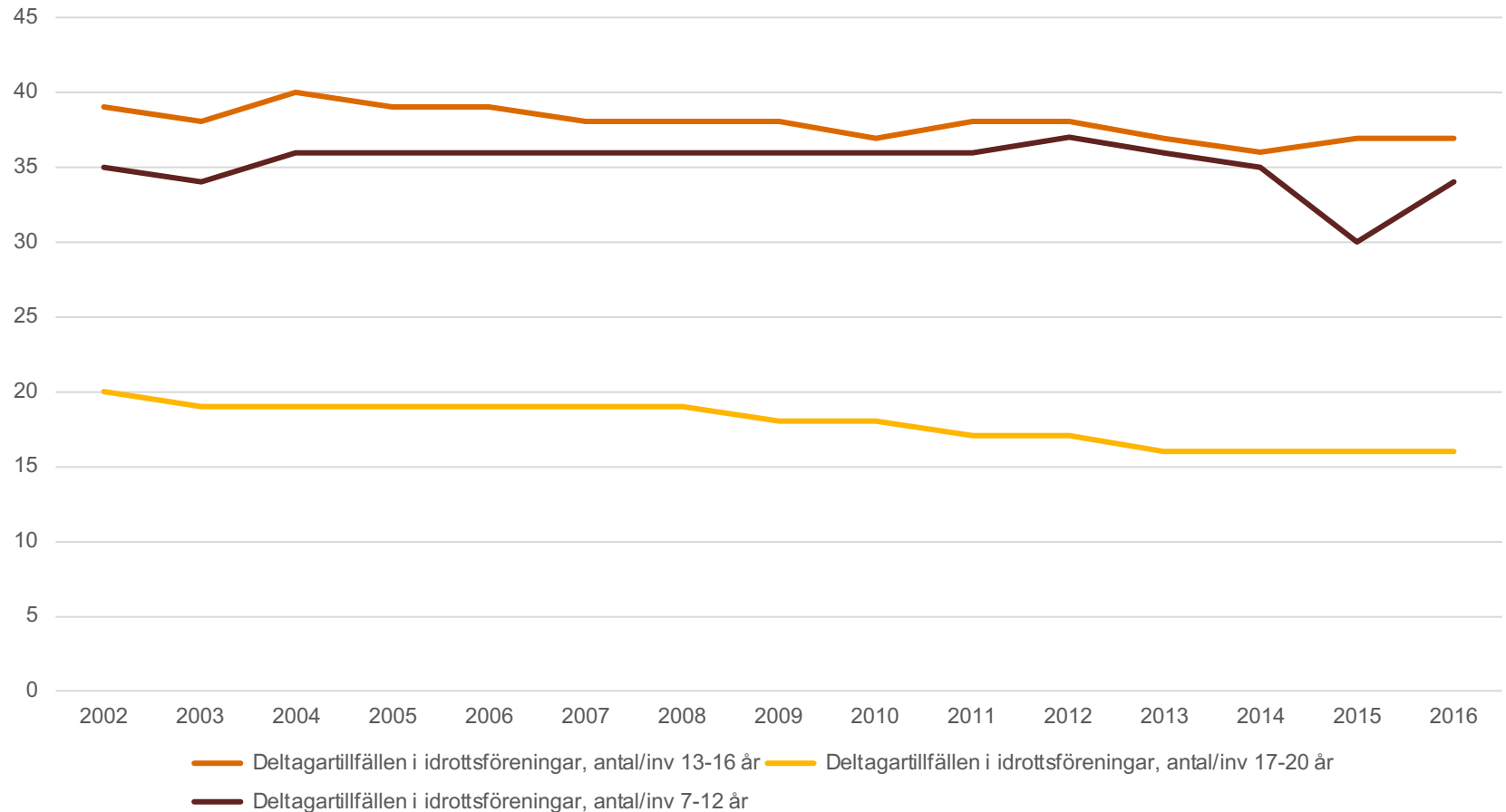
Använd variationer i löner och bostadspriser för att implicit skatta värdet av att ha ett lag i kommunen.

Kan de motiveras av andra aspekter?

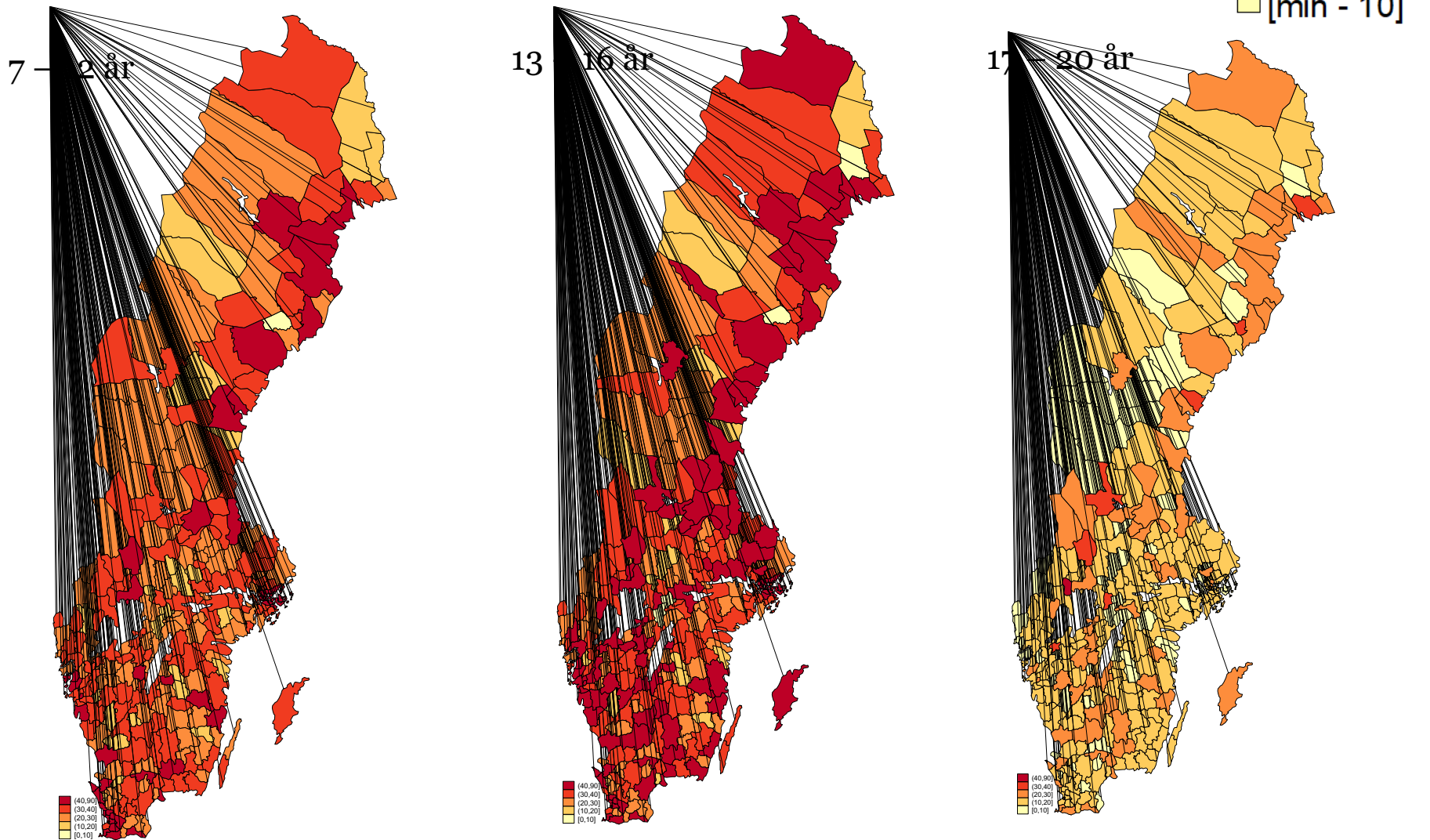
Kan det motivera barn att idrotta?

- Minskad risk för sjukdomar
- Förbättrad balans-och koordination och kondition
- Minskar risken för övervikt
- Bättre stresstolerans och minskad nedstämdhet
- Ökad inlärningsförmåga
- Bättre koncentrationsförmåga
- Förbättrad psykisk hälsa och allmänt välbefinnande
- Ger ökad energi och bättre sömn
-

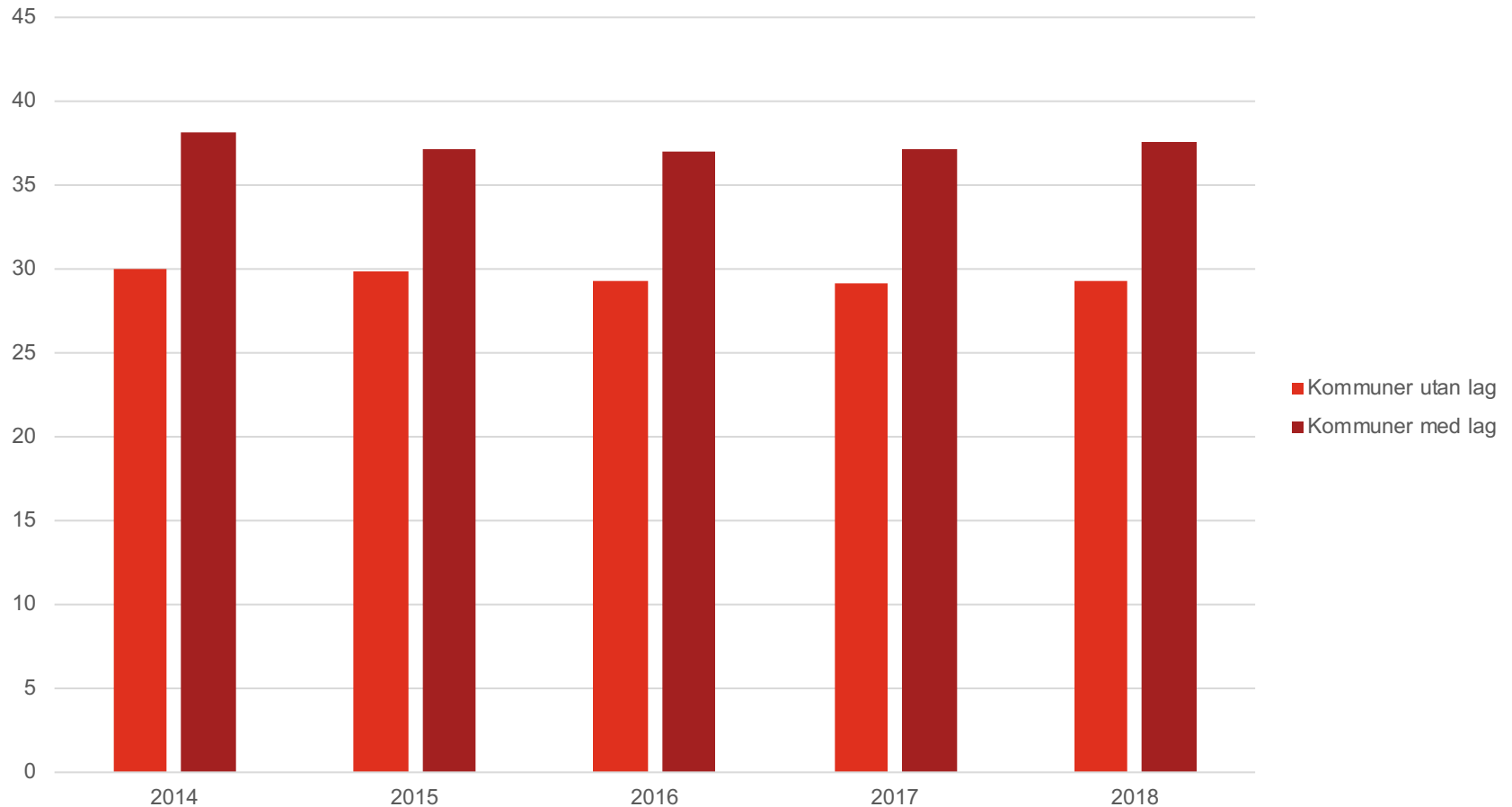
Hur ser barns deltagande i föreningar ut?

Varierar det över riket?

Deltagartillfällen i idrottsföreningar per 7 – 20 åring med lag vs utan lag

Vad korrelerar med antal deltagartillfällen i idrottsföreningar

Variabel	7-12 år	13-16 år	17-20 år	Samtliga
År	-	-	-	-
Yta	-	-	-	-
Andel invånare i gruppen	-	-	-	-
Tätortsgrad	+	+	+	+
Lågutbildade föräldrar	-	-	*	-
Median inkomst	+	+	*	+
Andel flickor	*	-	*	*
Nettokostnad	+	+	+	+
SHL	+	+	+	+
Fotboll	*	*	*	*

Varför deltar man inte i idrottsföreningar?

Riksidrottsförbundet och SCB gjorde en undersökning 13-20 åringar i urvalet på 3000 svarsfrekvens 63.3 % 2005 (gammal data)

Anledningen till att man ej tränar i en idrottsförening

15 % svarar att det är för dyrt

7 % att det är för långt

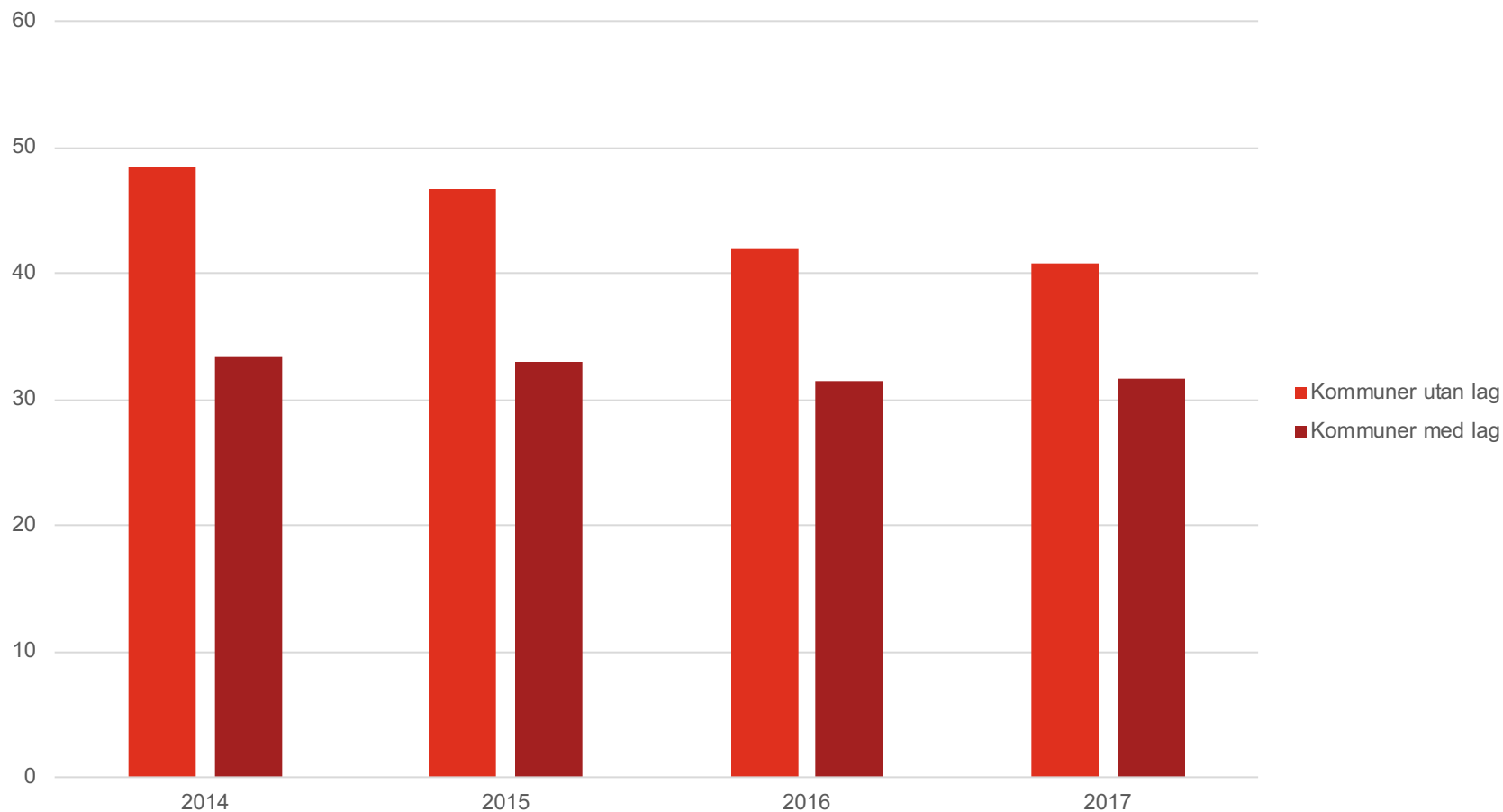
På frågan vad vill du förändra för att börja träna

27 % svarar lägre avgifter

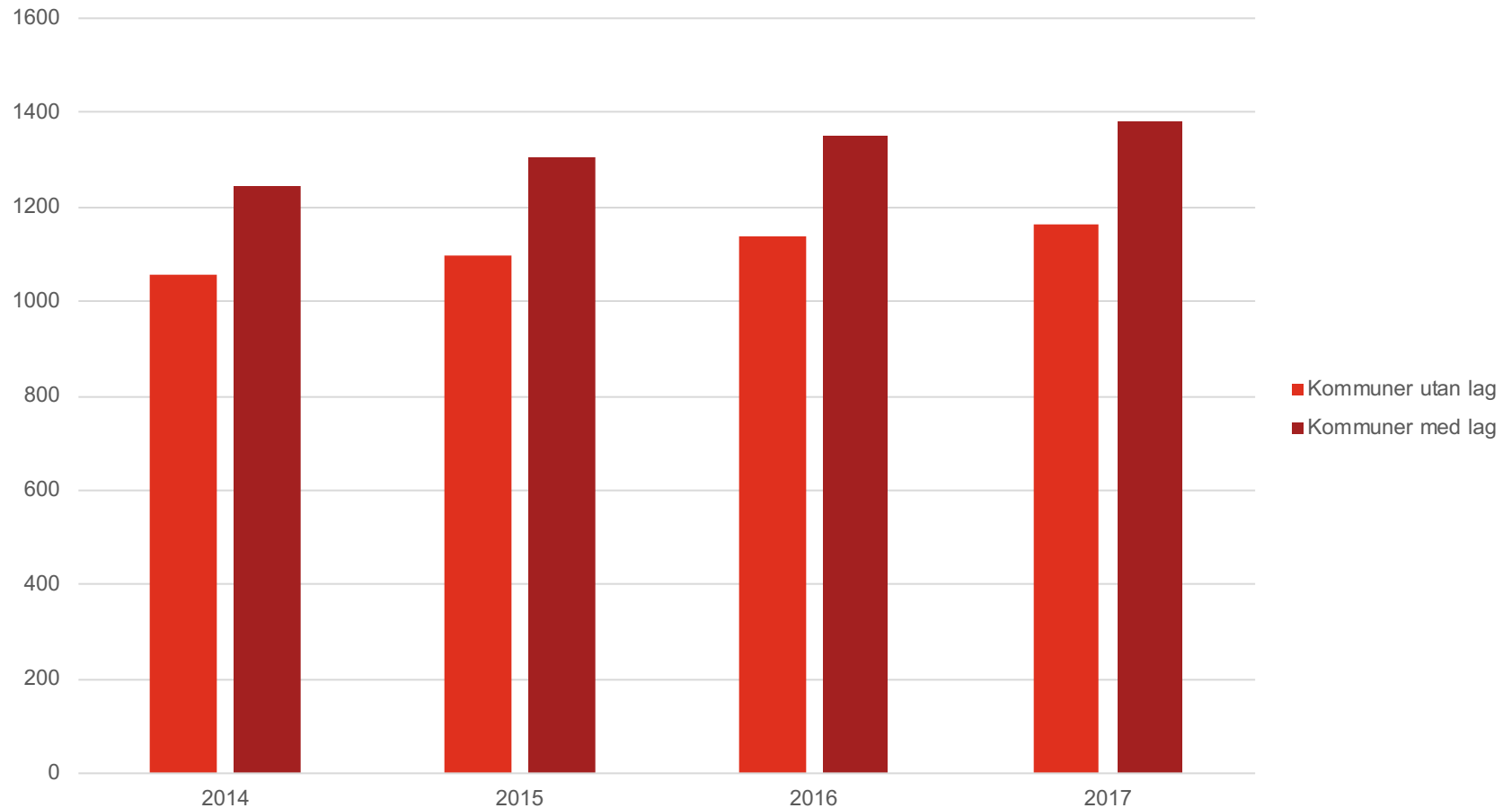
18 % svarade alla som vill ska få vara med

14 % mindre elitänk

Antal inomhushallar/ fotbollsplaner/Ishallar per 10 000 inv. 0-18 år

Kostnad idrotts- och fritidsanläggningar, kr/inv

Sammanfattningsvis

Kommuner med ett lag i högsta serien i antingen Allsvenskan eller SHL har

- Färre hallar och planer än andra kommuner
- Men högre kostnader för anläggningar
- Fler aktiva än andra kommuner
- Men de har inte högre befolkningstillväxt eller högre tillväxt i skattekraften
- Kommunen bör satsa på det sin invånarna vill ha – och främst låta tillväxt och kvalitet i den kommunala servicen gå hand i hand.

Tack för er uppmärksamhet

Emelie Värja

Emelie.varja@pwc.com

072-980 96 08